

Τράπεζα Θεμάτων Αρχές Φιλοσοφίας Β' Λυκείου

GI_V_FIL_0_143786

ΘΕΜΑ 130^ο**ΟΜΑΔΑ Α**

1α. Να επιλέξετε και να γράψετε την ορθή απάντηση για καθεμιά από τις ακόλουθες ερωτήσεις:

I. Η γνώση μας για τον κόσμο προέρχεται σύμφωνα με τον ορθολογισμό:

- α.** αποκλειστικά από τις αισθήσεις
- β.** κυρίως από τον ορθό λόγο
- γ.** από τον Θεό

II. Ο ηθικός σχετικισμός ως φιλοσοφική θεώρηση δέχεται:

- α.** την ύπαρξη πανανθρώπινων αρχών και αξιών
- β.** την αδυναμία ύπαρξης κοινών ανθρώπινων αρχών και αξιών
- γ.** την ύπαρξη κοινών ηθικών κριτηρίων σε όλες τις εποχές

III. Χαρακτηριστικό του ρομαντικού κινήματος στην τέχνη είναι:

- α.** η έννοια του «ωραίου»
- β.** η έννοια του «υψηλού»
- γ.** η έννοια της «αυτοαναφορικότητας»

IV. Το πολίτευμα στο οποίο οι εκλεγμένοι άρχοντες δεσμεύονται και από την εντολή των ψηφοφόρων και από τις διατάξεις του ισχύοντος συντάγματος καλείται:

- α.** εθνικοσοσιαλισμός
- β.** φιλελεύθερη δημοκρατία
- γ.** θεοκρατία

V. Στον συλλογισμό «οι γύπες είναι πουλιά, οι γύπες είναι σαρκοβόρα, άρα μερικά σαρκοβόρα είναι πουλιά» ο «μέσος όρος» είναι:

- α.** τα πουλιά
- β.** οι γύπες
- γ.** τα σαρκοβόρα

(μονάδες 10)

ΘΕΜΑ Α1**1α**

I – β, II – β, III – β, IV – β, V – β

1β. Να αποδώσετε το φιλοσοφικό περιεχόμενο των όρων: νομιναλισμός (ονοματοκρατία), στοιχειώδεις πεποιθήσεις ή ιδέες (Λοκ), μονισμός.

(μονάδες 15)

1β

Νομιναλισμός: Η θεωρία σύμφωνα με την οποία οι καθολικές έννοιες δεν είναι δυνατόν να υπάρχουν με κανένα τρόπο. Έχουμε μόνο επιμέρους ατομικά πράγματα. Υπάρχουν βέβαια γενικές λέξεις, λέξεις δηλαδή που χρησιμοποιούνται από όλους, όπως «λευκό», αλλά όχι πράγματα, όπως η «λευκότητα».

Μονισμός: Η φιλοσοφική θεωρία που υποστηρίζει ότι στο πρόβλημα της σχέσης σώματος και νου, πνεύματος και ύλης, μπορεί να βρεθεί λύση αν υποθέσουμε ότι, σε τελευταία ανάλυση, δεν υπάρχουν δύο διαφορετικά είδη οντοτήτων και ουσιών, αλλά ένα.

Στοιχειώδεις πεποιθήσεις ή ιδέες: Ο Λοκ δέχεται ότι πρέπει το σύνολο των πεποιθήσεών μας να περιλαμβάνει ορισμένες βασικές ή θεμελιώδεις πεποιθήσεις στις οποίες τελικά θα στηριχθούν όλες οι υπόλοιπες. Αυτές οι πεποιθήσεις λέγονται στοιχειώδεις.

ΘΕΜΑ Α2

2α. Να αναδιατυπώσετε το κεντρικό σκεπτικιστικό επιχείρημα του Ντεκάρτ.

(μονάδες 12)

2β. Πώς κατανοείτε την εξής διατύπωση: «Σκοπός των πράξεών μας πρέπει να είναι η μεγαλύτερη κατά το δυνατόν ωφέλεια για τον μεγαλύτερο κατά το δυνατόν αριθμό ατόμων»;

(μονάδες 13)

2α

α) Το κεντρικό σκεπτικιστικό επιχείρημα του Ντεκάρτ είναι ότι: τη στιγμή που κάποιος αμφιβάλλει για την αλήθεια οποιασδήποτε πεποίθησης, αφού μπορεί να ονειρεύεται ή και να τον εξαπατά κάποιος κακός δαίμονας πρέπει να υπάρχει ο ίδιος για να αμφιβάλλει, να ονειρεύεται ή να εξαπατά. Όλες αυτές είναι μορφές σκέψης και το υποκείμενο, καθώς σκέφτεται κατανοεί ότι πρέπει να υπάρχει για να μπορεί να σκέφτεται.

β) Η συγκεκριμένη διατύπωση είναι η κεντρική θέση του ωφελιμισμού. Σύμφωνα με αυτή τη φιλοσοφική θεωρία, ωφέλεια είναι η ευτυχία ή η ικανοποίηση αυτών που θα καρπωθούν τα αποτελέσματα των πράξεών μας. Πιο συγκεκριμένα, η κάθε πράξη θα πρέπει να θεωρείται σωστή ανάλογα με την ποσότητα των ανθρώπων που ικανοποιεί ή ωφελεί το αποτέλεσμα της.